

UPA 2017/128
Nuuk 24. april 2017
Kelly Berthelsen

Siunnersuut uunga: Atornerluineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat nr. xx. 2017-imeersoq.

(Peqqissutsimut Naalakkersuisoq)

Aangajaarniutini atornerluinerup inuiaqatigiinnut qanoq ajornartorsiutaatigina tamarluinnatta arajutsisimangilarput.

Inunnut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullu sunniutai amerlaqaat: Inuit toqajaarpallaarujussuutarput, peqqiilliuuterpassuillju atornerluinerup nassatai inuiaqatigiinnut akisoorujussuusarput.

Pingaartumilli atuingikkaluartunut, tassa meeqqanut, ajornartorsiutip assorsuaq kingunerluttarnera mamianarnerpaavoq sussuteqaanngitsut eqqugaasarmata ajoraluartumillu amerlaqisutigut ajornartorsiummik nangitsisarmata.

Tamakku inunnut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullu qallikkuunerusoq atornerluinerup nassatarisartagai ajornartorsiummi qitiusutut isigeqqajaasarpavut erngerluni takuneqarsinnaasarnert pillugu.

Kisinni aangajaarniutini atornerluineq inuiaqatigiit inuunerannut ilorlermut - tassa ileqquinut - alianartumik aamma kinguneqalersimavoq. Tassa inuit ataasiakkaat atornerluisuusut ileqqui inuiaqatigiinni akuerisaaleriartorlutik nalinginnaasutut isigineqaleriartorput siammariartorlutillu.

Atornerluinerup nassataanik ileqqunnguussimasut amerlagaluit ilamerngi taasagaanni ilaatigut makku eqqaaginnariaqarput:

Imigassaq siulliuteriartigu

Sunngiffimmi sammisaqartarnerup annaaneqarnera Qangatsiaanerusoq peqatigiiffipassuaqarnera namminerlu kajumissutsimik sulisorpassuaqartarnera - susassareqatigiinnermik nassataqartaqisoq - kalaallit ilisarnaatigilluarsimasaat maanna malunnarunnaariartuinnarpoq, akerlianik namminissarsiorneq pissusissamisuuginnartutut isigineqaleriartorpoq.

Persutaaneq - nunanut allanut sanilliullugu nunatsinni annerujussuuvoq. Aamalu alianaraluaqisumik nunatsinni toqusartut pingasuugaangata marluk sak-

kortuumik pisoqarneratigut toqusarput, tassa unataanikkut, imminornikkut, toqutsinikkut, ajunaarnikkulluunniit toqusartut amerlaqaat. Tamannalu nalin-
ginnaasutut isigileriarparput.

Taavalu ikiaroorntoq hashi:

Tatigisaarunneq - inuiaqatigiinni tatigeqatigiinneq napatitsisuuvoq, suliffittaar-
neq, aappartaarneq, allarpassuillu tatiginninnermik tunngaveqarput. Inui-
aqatigiinnili mamarlertaannersuaq, kalaaleqatinik tatiginninnginneq, su-
leqatigiissinnaannginneq, akornatsinni avissaarutaangaalersimapput.

Hashimik atornerluinerup ilisarnaataasa ilaat kajumissuseqannginneq inui-
aqatigiinnuttaaq siammaalluni kingunerlulersimavoq.- nunatsinni ilaatigut an-
nertuumik suliffissaaleqiffiusartumi tupiginngitsoorneq ajornartarpoq as-
sersuutigalugu aalisakkeriviit allallu sulisussaaleqilillaraangata.

Tamakkuupput atornerluinerup inunntut ataasiakkaanut sunniutigisartagai inui-
aqatigiinnut tamanut ileqqunnguukkiartorlutik. ajoqutaalersimasut.

Inuiattut namminersortunngorumasutut namminerisatsinnillu naalagaaf-
feqalerumasutut ajornartorsiutit tamakku alliseeqqutivut qaanginngikkutsigik
kigaalaqutigiugassavut massakkumiillu nukivut tamaasa atorlugit akiorniarta-
riaqarlugit.

Matumuunalu kikkulluunniit atornerluinerup akiuiniqataasussat - aamma
uagut inatsisiliortut matuminnga paasinnilluarnissaannik noqqaavigiumavakka:

Aangajaarniutit tamangajavimmik tarnikkut imaluunniit timikkut pinn-
gitsuuisinnaajunnaarnarput. Apeqqutaasarpog inuup kingornuttakkaminik
qanoq tiguseqqajaatiginera, aamma aangajaarniut sorliunersoq. Assersuuti-
galugu, imigassamik pinngitsuuisinnaajunnaartarnermut pissutaasut affaat
kingornuttakkanik pissuteqartinneqarput, affaallu avatangiisinik ileqquliussanil-
lu. Aamma hashimik pinngitsuuisinnaajunnaartarneq ilisimaneqarpoq
kingornuttakkanik pissuteqartoq. Tamatumalu saniatigut oqaatigeriikkattut
aangajaarniutit timikkut tarnikkullu pinngitsuuisinnaajunnaarnartuupput.

Taamaamat isuma una: "imigassaq - imaluunniit ikiaroorntoq - immi-
nisuunngilaq, inunguna pisuusoq", ilmoortuunngilaq. Imaannngilaq inuk san-
ngiikkami, imaluunniit ajortuugami, ileqqorluttuugami, piumassusikitsuuga-
miluunniit atornerluisunngortoq. Taamaassimagaluarpammi ajornannginne-
rujussuarmik atornerluineq qaangerneq ajornartassanngikkaluarpoq. Kisianni-
una aangajaarniutit imminni pinngitsuuisinnaajunnaarnermik nassataqartartut
ilaatigullu inuit kingornuttakkaminik atornerluineruput qaninnerusartut.

Tamannalu pissutigerpiarlugu amerlaasorpassuuartigut katsorsaanerit aqqis-
suulluakkat, sunniutassusiinik uppenarseriikkat, aatsaat atorlugit inuit ator-
nerluineriniit aniguisinneqarsinnaapput, ikorfartornerisigullu atornerluineruput
utersaarnissaannut pinaveersimatinneqarsinnaallutik.

Inuit ataasiakkaat atugaannik pitsanngorsaajuarnissaq qinikkatut pisussaaffi-
gaarput. Aamma Inuit Ataqatigiinniit upperilluinnarparput ataatsimut inui-
aqatigiit ingerlalluassappata - namminersulissappatalu - inuit ataasiakkaat atu-
gaannik pitsanngorsaaneq aqutissat pingaarnersarigaat. Taamaammat inui-
aqatigiittut ingerlaqqissagutta qaangerniagassatta annersaat - tassalu
aanngajaarniutinik atornerluineq - qaangerniarlugu iliuserineqartussat
tamaasa tapersersussavavut ukiunilu aggersuni sallerfaatittuassallugit.

Inatsissatut siunnersuut manna tapersersungarlugu suliareqqitassanngorlugu
ataatsimiititaliamut attuumassuteqartumut ingerlateqqitassanngorlugu in-
nersuupparput ataatsimiititaliarlu angusaqarluarnissaanik kissaallugu.

Qujanaq.